

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 lipca 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, rozpoznając sprawę z wniosku G. Art (...) J. J., G. (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. z udziałem J. Z., T. B. o ustanowienie służebności drogi koniecznej, postanowił:

1. oddalić wniosek;
2. zasądzić od wnioskodawcy G. Art (...) J. J., G. (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. na rzecz uczestników J. Z. i T. B. solidarnie kwotę 480 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
3. obciążyć wnioskodawcę G. Art (...) J. J., G. (...) spółki jawnej z siedzibą w Ł. obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwoty 1 084,28 zł tytułem tymczasowo wyłożonych kosztów;
4. ustalić, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Orzeczenie to zapadło w następujących okolicznościach faktycznych:

Wnioskodawca G. Art (...) J. J. G. (...) spółka jawna z siedzibą w Ł. jest właścicielem nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...), uregulowanej w księdze wieczystej o numerze (...) i nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...), uregulowanej w księdze wieczystej o numerze (...).

Uczestnicy postępowania J. Z. i T. B. są współwłaścicielami, po 1/2 udziału każde z nich, nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...), uregulowanej w księdze wieczystej o numerze (...).

W latach 80. XX wieku właścicielem trzech ww. nieruchomości były (...) Zakłady (...). Na nieruchomości, oznaczone w ewidencji gruntów działkami numer (...), można było wjechać zarówno od ulicy (...), jak i od ulicy (...).

W 2004 roku uczestnicy postępowania zostali użytkownikami wieczystymi nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów działką numer (...). W dacie nabycia przez uczestników postępowania prawa użytkowania wieczystego wskazanej nieruchomości, znajdowały się na niej naniesienia w postaci nawierzchni asfaltowej, która prowadziła od ulicy (...) przez część działki (...), następnie do działki (...) i działki (...), a także ogrodzenie.

Od daty uzyskania przez uczestników postępowania prawa użytkowania wieczystego tejże nieruchomości, wnioskodawca nie korzystał z ich działki celem dojazdu do ulicy (...).

Na mocy porozumienia z 1 kwietnia 2012 roku uczestnicy postępowania zobowiązali się do demontażu części ogrodzenia z siatki stalowej usytuowanego na granicy działek numer (...) i tym samym do umożliwienia korzystania przez wnioskodawcę ze zjazdu z działek numer (...) na ulicę (...) od 1 kwietnia 2012 roku do 31 marca 2013 roku. Ze zjazdu mogły korzystać samochody o masie do 3,5 tony. Wnioskodawca zobowiązał się do umożliwienia uczestnikom korzystania

z poboru zimnej wody i kanalizacji sanitarno-deszczowej (pkt 2 porozumienia). Na mocy aneksu z 31 stycznia 2013 roku pkt 2 porozumienia został wykreślony. Czas trwania pozostałych postanowień porozumienia została przedłużony do 31 grudnia 2013 roku.

Wnioskodawca nie korzystał z uprawnienia wynikającego z tejże umowy. Wykorzystywał zjazd do ulicy (...).

Na mocy decyzji z 18 marca 2013 roku Prezydent Miasta Ł. przekształcił prawo użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), oznaczonej w ewidencji gruntów działką numer (...).

Decyzją z 3 lutego 2017 roku Prezydent Miasta Ł. nie zezwolił wnioskodawcy na lokalizację zjazdu publicznego, na czas nieokreślony, z pasa drogowego ulicy (...) (działka numer (...)) na teren nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) (działka numer (...)) w miejscu zgodnie z mapą stanowiącą załącznik do tejże decyzji. Powyższa decyzja jest ostateczna.

Na mocy decyzji z 29 maja 2018 roku Prezydent Miasta Ł. ustalił warunki zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego wraz z urządzeniami budowlanymi, przewidzianej do realizacji w Ł. przy ulicy (...) na działce o numerze ewidencyjnym (...). Decyzją z 12 lipca 2018 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ł. po rozpatrzeniu odwołania złożonego przez wnioskodawcę utrzymało w mocy decyzję z 29 maja 2018 roku. Wnioskodawca złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Ł. na decyzję z 12 lipca 2018 roku. Wyrokiem z 13 marca 2019 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Ł. oddalił tę skargę.

Postanowieniem z 6 listopada 2019 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ł. wznowiło postępowanie zakończone ostateczną decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ł. z 12 lipca 2018 roku. Decyzją z 6 listopada 2019 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ł. stwierdziło, że decyzja z 12 lipca 2018 roku została wydana z naruszeniem prawa. Jednocześnie Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylecia ww. decyzji, gdyż w wyniku wznowienia postępowania mogłaby zapaść wyłącznie decyzja odpowiadająca w swej istocie dotychczasowej.

Na mocy decyzji z 7 lipca 2020 roku Prezydent Miasta Ł. ustalił warunki zabudowy dla inwestycji polegającej na przebudowie i rozbudowie istniejącego budynku biurowo-magazynowego o część magazynową (składowanie wyrobów alkoholowych) oraz budowie budynku magazynowego (składowanie narzędzi i urządzeń ogrodowych), przewidzianej do realizacji na terenie nieruchomości zlokalizowanej w Ł. przy ulicy (...) (część działki numer (...), obręb G-18).

Działka numer (...) przylega do ulicy (...). Na działce (od północnej strony patrząc od ulicy (...)) znajduje się nawierzchnia asfaltowa, a następnie nawierzchnia żwirowa, granicząca z wyjazdem do ulicy (...). Działka nie jest ogrodzona od strony od ulicy (...). Na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów działką numer (...) znajduje się częściowo nawierzchnia asfaltowa, a częściowo trawnik, brama, budynek – portiernia. Na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów działką numer (...) znajduje się utwardzona nawierzchnia, tj. asfalt, kostka brukowa. Jest to teren zamknięty. Na obszarze nieruchomości, na jej środku, jest położony budynek produkcyjno-handlowo-usługowy. Przedmiotowa nieruchomość posiada drogę wyjazdową (asfaltową) od ulicy (...). Przed budynkiem od strony ulicy (...) znajduje się nawierzchnia asfaltowa, tak samo wokół budynku. W jego tylnej części usytuowany jest magazyn, nawierzchnia wyłożona kostką brukową. Budynek jest położony po lewej stronie, patrząc od ulicy (...). W prawej części nieruchomości urządzony jest parking (nawierzchnia w postaci kostki brukowej). Wyjazd do ulicy (...) ma nawierzchnię asfaltową, przed wjazdem na nieruchomość sytuuje się brama wjazdowa, zabezpieczona barierkami.

Wjazd na działkę numer (...) od ulicy (...) jest pod górkę, a wyjazd z niej z górki. Nieruchomość położona jest niżej w stosunku do otaczającego ją terenu. Na tej nieruchomości działalność gospodarczą prowadzi kilka przedsiębiorstw. Z samochodów ciężarowych korzysta średnio 5 przedsiębiorstw mających siedzibę na działce numer (...). W okresie zimowym zdarzają się problemy z podjazdem, zachodzi potrzeba korzystania z ciągnika. Istnieje możliwość objazdu budynku położonego na tej działce, również przez pojazdy o masie do 3,5 tony. Kilka razy w miesiącu występują problemy z płynnością ruchu na tejże

nieruchomości. Największe natężenie ruchu na działce numer (...) jest w godzinach od 8 do 16. W tych godzinach z nieruchomości korzysta średnio 5-10 samochodów ciężarowych typu tir.

Działka numer (...) graniczy bezpośrednio z działką, na której uczestniczka posiada dom przy ulicy (...). Na tej sąsiedniej działce nie ma miejsc do parkowania. Członkowie rodziny uczestników postępowania parkują swoje samochody na działce numer (...). Nieruchomość wykorzystywana jest również jako parking dla klientów salonu fryzjerskiego, prowadzonego przez M. B.. Na działce numer (...) jest także przenośny pawilon służący do magazynowania materiałów budowlanych.

W przeszłości działka numer (...) była wykorzystywana jako parking dla klientów giełdy samochodowej. Uczestnicy postępowania mają zamiar wybudować tzw. dom bliźniak, o ogólnej powierzchni 220 m².

Nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów numerem 145/3 posiada fizyczny dostęp do drogi publicznej – ulicy (...), ponieważ bezpośrednio do niej przylega. Zważywszy na negatywną decyzję Prezydenta Miasta Ł. z 3 lutego 2017 roku, nie zezwalającej na lokalizację zjazdu publicznego do tej działki, z tego punktu widzenia należy uznać, że nie posiada ona właściwego dostępu do drogi publicznej. Przyjmując jednakże, że działki numer (...) stanowią całość gospodarczą, działka numer (...) posiada stosowny dostęp do drogi publicznej – ulicy (...) poprzez działkę przyległą numer (...).

Sąd Rejonowy pominął dowód z zeznań członka zarządu Spółki będącej wnioskodawcą, wobec jego nieusprawiedliwionego niestawiennictwa. W treści wiadomości elektronicznej przesłanej do Sądu J. J. (2) nie wniósł o odroczenie rozprawy, wskazał jedynie, że powodem jego nieobecności „jest potrzeba ważnego wyjazdu w sprawach rodzinnych”. Również pełnomocnik profesjonalny strony wnioskującej nie zgłaszał wniosku o odroczenie rozprawy z uwagi na nieobecność członka zarządu.

Nadto na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd pominął wnioski dowodowe zawarte w pismach pełnomocnika wnioskodawcy z 23 grudnia 2019 roku i 14 lipca 2020 roku. W ocenie Sądu, przedmiotowe wnioski dowodowe nie były istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (z uwagi na niespełnienie podstawowej przesłanki ustanowienia służebności drogi koniecznej jaką jest brak odpowiedniego dostępu do drogi publicznej) i jednocześnie zmierzały do przedłużenia postępowania.

Sąd Rejonowy uznał, że w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki ustanowienia służebności drogi koniecznej z art. 145 § 1 k.c., gdyż nieruchomości wnioskodawcy mają odpowiedni dostęp do drogi publicznej. Dostęp ten dla działki (...) gwarantuje sąsiednia nieruchomość, która stanowi własność wnioskodawcy. Nieruchomość ta, obejmująca działkę nr (...), stanowiąca całość gospodarczą z działką nr (...), ma wjazd od ul. (...). Dostęp ten jest odpowiedni dla dwóch nieruchomości wnioskodawcy – zarówno działki nr (...), jak i działki (...). Z tego powodu wniosek podlegał oddaleniu w całości.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się wnioskodawca, zaskarżając je w całości. Skarżący zarzucił naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. przez błędne ustalenie, że działka nr (...) ma stosowny dostęp do drogi publicznej z oparcie tego ustalenia na opinii biegłego, który nie może ustalać takich okoliczności;
2. art. 299 k.p.c. w zw. z art. 302 § 1 k.p.c. przez pominięcie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy, którego przedstawiciel usprawiedliwił nieobecność na rozprawie;
3. art. 232 k.p.c. przez błędne uznanie, że działka nr (...) ma odpowiedni dostęp do drogi publicznej;
4. art. 145 k.c. przez błędną wykładnię związaną z przyjęciem, że odpowiedni dostęp do drogi publicznej zapewnia nieruchomość sąsiednia, która również stanowi własność wnioskodawcy.

Na tych podstawach skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez uwzględnienie wniosku o ustanowienie służebności drogi koniecznej według wariantu nr 1 opinii biegłego C. z zasądzeniem na rzecz uczestników wynagrodzenia za ustanowienie służebności w kwotach po 6 200 zł; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia

z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania w I instancji. Wnioskodawca wniósł także o zasądzenie na jego rzecz od uczestników zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych. Nadto skarżący wniósł o rozpoznanie postanowień wydanych przez Sąd Rejonowy o pominięciu dowodu z przesłuchania wnioskodawcy i o pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. dowodów wnioskowanych w pismach z 23 grudnia 2019 roku i z 14 lipca 2020 roku.

Uczestnicy żądali oddalenia apelacji z obciążeniem wnioskodawcy kosztami postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia nie są obarczone błędem i znajdują oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Sąd odwoławczy przyjmuje zatem wskazanie ustalenia za własne.

Skarżący podnosi naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c., to jest zarzuca dowolną ocenę dowodów z niewłaściwym wykorzystaniem opinii biegłego geodety, ale bez odpowiedniego przełożenia tego zarzutu na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia. W apelacji nie zakwestionowano żadnego faktu, poprzestając na polemice ze stwierdzeniem o „stosowności” dostępu nieruchomości obejmującej działkę (...) do drogi publicznej. Można zgodzić się ze skarżącym, że stan faktyczny powinien być wolny od ocen, ograniczać się do ustalonych faktów. W omawianym przypadku nadinterpretacją jest jednak uznanie, że „stosowny dostęp” oznacza więcej, niż stwierdzenie nieskrępowanego i swobodnie użytkowanego dostępu do drogi publicznej, to jest do ulicy (...). Kwestia tego, czy ten „stosowny dostęp” do drogi publicznej spełnia wymogi „odpowiedniości dostępu” w rozumieniu przesłanek ustanowienia służebności drogi koniecznej, pozostaje zagadnieniem z zakresu prawa materialnego.

Od razu trzeba dodać, że Sąd I instancji nie mógł naruszyć art. 232 k.p.c. w sposób opisany w zarzucie apelacji, to jest przez przyjęcie, że wjazd na działkę (...) wyłącznie od strony ul. (...) wystarcza do uznania dostępu do drogi publicznej za odpowiedni. Norma ta adresowana jest do uczestników postępowania, którzy powinni wykazywać się inicjatywą dowodową, a nie do sądu rozpoznającego sprawę. Nawet jeśli w zarzucie tym chodzi o bezpodstawne ograniczenie inicjatywy dowodowej wnioskodawcy, to problem ten powinien być analizowany w świetle norm regulujących przedmiot postępowania dowodowego, dopuszczalność zgłaszania dowodów i przebieg procesu dowodowego. Natomiast, jak już napisano, ocena potrzeb komunikacyjnych nieruchomości odbywa się na podstawie norm prawa materialnego.

Zgodnie z art. 145 § 1 k.c., jeżeli nieruchomość nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej lub do należących do tej nieruchomości budynków gospodarskich, właściciel może żądać od właścicieli gruntów sąsiednich ustanowienia za wynagrodzeniem potrzebnej służebności drogowej (droga konieczna). Nie ma potrzeby przytaczania argumentacji Sądu I instancji, który szeroko i trafnie omówił istotę służebności drogi koniecznej. (...) się należy na swoistości sytuacji prawnej i faktycznej omawianego przypadku.

Nieruchomość obejmująca działkę (...), bez wykorzystania nieruchomości sąsiedniej, nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej, choć graniczy z drogą publiczną (nie ma możliwości urządzenia wjazdu na teren tej nieruchomości). Podobnie bezsporne jest to, że nieruchomość sąsiednia, obejmująca działkę nr (...), stanowi własność wnioskodawcy. Każda z sąsiadujących nieruchomości ma urzędzoną księgę wieczystą. Więc – pomimo pozostawiania we własności tego samego podmiotu – są to odrębne nieruchomości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

30 października 2003 r., IV CK 114/02, OSNC 2004 nr 12, poz. 201, str. 71), choć ich połączenie może nastąpić na podstawie art. 21 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r.

o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2204). Zapewnienie dostępu działki nr (...) do drogi publicznej za pośrednictwem działki (...) nie może odbywać się w ramach służebności drogi koniecznej, gdyż służebność właścicielska jest w prawie polskim wyłączona (art. 247 k.c.). Nie można ustanowić służebności gruntowej, ale wnioskodawca ma prawnie zabezpieczony, wynikający z prawa własności, a więc uprawnienia silniejszego niż ograniczone prawo rzeczowe, dostęp do drogi publicznej przez własną działkę nr (...). W konsekwencji tych rozważań trzeba przyjąć, że Sąd I instancji słusznie analizował czy dostęp działki (...) do drogi publicznej za pośrednictwem działki (...) jest odpowiedni w rozumieniu art. 145 § 1 k.c. Odpowiedniość tego dostępu oznaczała brak potrzeby ustanowienia służebności drogi dla działki (...) przez inną nieruchomości, ale także – co oczywiste – wyłączała możliwość obciążenia nieruchomości uczestników służebnością drogi na rzecz każdorazowego właściciela działki (...). Dla porządku trzeba dodać, że wniosek dotyczący służebności na rzecz nieruchomości obejmującej działkę (...) pomijał okoliczność, że działki

o numerach 220/31 i 147 nie graniczą ze sobą. Żądanie to obejmowało de facto niedopuszczalne, co wyżej wykazano, obciążenie służebnością drogi innej nieruchomości tego samego właściciela (działki nr (...))

Skarżący powołał się na dwie przesłanki uznania dostępu do drogi publicznej za nieodpowiedni. Po pierwsze, podniósł że dostęp do drogi publicznej dla działki (...) zapewniony przez działkę (...) jest niewystarczający pod względem prawnym. Z twierdzeniem tym nie można się zgodzić z powodów przytoczonych w poprzednim akapicie. Wnioskodawca ma zagwarantowane najsilniejsze i najszersze prawo rzeczowe do nieruchomości zapewniającej przejazd do ul. (...) – własność. W żadnym razie nie można mówić o braku tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości sąsiedniej, co z przywołaniem orzecznictwa nieadekwatnego do okoliczności tej sprawy bezzasadnie podnosi skarżący. Nie można także nie zauważyć, że skarżący może własnymi działaniami dodatkowo wzmocnić sytuację prawną przez skorzystanie z uprawnienia z art. 21 cyt. ustawy o księgach wieczystych i hipotece, co w tym przypadku wyeliminuje pojęcie nieruchomości sąsiedniej do nieruchomości izolowanej. Po drugie, skarżący zarzucił, że dostęp istniejący przez działkę (...) jest niewystarczający pod względem faktycznym. Zagadnienie to wymaga szerszego wyjaśnienia.

Dostęp do drogi publicznej powinien być bezpieczny, rzeczywisty, swobodny, uwzględniający przeznaczenie nieruchomości (aktualne i przyszłe), a także rozwój technologiczny (zob., np. postanowienia Sądu Najwyższego z 2 lipca 2009 r., V CSK 480/08, L.; z 8 maja 2008 r., V CSK 570/07, L.; z 13 kwietnia 2011 r., V CSK 317/10, L.).

Nie ma wątpliwości, że

w omawianym przypadku dostęp do ulicy (...) jest zagwarantowany

i swobodny. Zastrzeżenia wzbudza adekwatność tego dostępu do potrzeb, które związane są z działalnością gospodarczą wnioskodawcy. Na pewno dostęp do nieruchomości od strony ulicy (...) można uznać za znaczące ułatwienie w korzystaniu z nieruchomości izolowanej (działka (...)), a także – może nawet przede wszystkim – z nieruchomości obejmującej działkę nr (...). Te dwie nieruchomości stanowią całość gospodarczą i wiele wskazuje na to, że dla wnioskodawcy ważniejsze jest „udrożnienie” działki nr (...) kosztem znacznie mniej wykorzystywanej działki nr (...). Trzeba jednak pamiętać, że potrzeby nieruchomości potencjalnie władającej nie są jedynym elementem oceny czy dostęp do drogi publicznej jest odpowiedni.

W pierwszej kolejności wnioskodawca powinien zadbać własnymi staraniami

o jakość istniejącego dostępu. Z tej przyczyny argumentacja wnioskodawcy, że podjazd bywa śliski, nie zapewnia płynności wjazdów i wyjazdów samochodów ciężarowych, a także utrudnia manewrowanie pojazdami

w czasie rozładunku innych samochodów nie może zostać uznana za wystarczającą do ustanowienia służebności drogowej. Do wnioskodawcy należy organizacja ruchu na terenie nieruchomości, a także zadbanie

o zwalczanie śliskości nawierzchni. Żaden element stanu faktycznego nie wskazuje na to, że koszty tych działań są zbyt wysokie. Tymczasem ustanowienie służebności drogowej wchodzi w grę tylko wtedy, gdy koszt wykonania, dostosowania i utrzymania urządzeń zapewniających odpowiedni dostęp istotnie przekracza uszczerbek, jakiego dozna nieruchomość obciążona. Nadto, zwiększenie użyteczności nieruchomości izolowanej ma przewyższać uszczerbek nieruchomości obciążonej (tak Sąd Najwyższy

w cyt. postanowieniu z 2 lipca 2009 roku, V CSK 480/08; patrz także postanowienia Sądu Najwyższego z 29 grudnia 1970 r., III CRN 412/70, L. i z 24 czerwca 1997 r., II CKN 244/97, L.). Uszczerbek nieruchomości obciążonej trzeba rozumieć szeroko (choćby z uwzględnieniem uciążliwości ruchu samochodów ciężarowych przy zabudowaniach mieszkalnych, które mogą powstać na terenie nieruchomości uczestników) i perspektywicznie. Wnioskodawca planuje przecież inwestycje, które mogą zwiększyć skalę działalności gospodarczej i dodatkowo uatrakcyjnić ruch realizowany od strony nieruchomości uczestników (nowe zabudowania mogą ograniczyć możliwości manewrowania na działce (...), a więc prościej będzie jechać do ulicy (...)).

Reasumując, Sąd I instancji zasadnie uznał, że w pierwszej kolejności należy rozważyć zapewnienie dostępu przez nieruchomości właściciela nieruchomości izolowanej. Skarżącemu nie udało się udowodnić, że dostęp do drogi publicznej nieruchomości izolowanej (działka nr (...)) za pośrednictwem nieruchomości obejmującej działkę nr (...) jest nieodpowiedni. Sąd Rejonowy prawidłowo zinterpretował przesłankę „odpowiedniości” w rozumieniu art. 145 § 1 k.c. Rozważania te zasługują na aprobatę Sądu odwoławczego.

Nie ma także racji skarżący, że doszło do naruszenia art. 299 k.p.c.

w zw. z art. 302 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Rejonowy słusznie pominął dowód z przesłuchania wnioskodawcy, który nie wykazał, że zamierza skorzystać z uprawnień uczestnika postępowania do złożenia zeznań w ramach przesłuchania przed sądem. Wnioskodawca ograniczył się do określenia przyczyny niestawiennictwa, co nie oznacza usprawiedliwienia nieobecności na rozprawie. Usprawiedliwia nieobecność przyczyna rzeczywiście istniejąca i ważna (będąca faktyczną przeszkodą do wzięcia udziału w rozprawie). W tym przypadku wnioskodawca ogólnikowo wskazał, że zachodzi „potrzeba ważnego wyjazdu” w bliżej nieokreślonych sprawach rodzinnych. Oświadczeniu temu nie towarzyszył wniosek o odroczenie rozprawy, którego rozpoznanie wymagałoby oceny spełnienia przesłanek z art. 214 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a w szczególności zbadania istnienia przeszkody, której nie można przewyciężyć.

Wbrew argumentacji skarżącego, zasadnie pominięto wnioski dowodowe zawarte w pismach, które przywołano w apelacji. Wniosek dowodowy z pisma z dnia 23 grudnia 2019 roku o zlecenie biegłemu sporządzenia mapy geodezyjnej zmierzał do realizacji wniosku o ustanowienie służebności według wariantu nr 1 lub nr 2 z opinii biegłego, choć zgromadzony materiał dowodowy wystarczał do oceny potrzeby ustanowienia służebności drogowej. Wnioskodawca nie wykazał zasady roszczenia, a więc słuszne było pominięcie czynności, które mogły tylko przedłużyć postępowanie. Podobnie wyznaczenie w formie graficznej linii zabudowy działki nr (...) nie było potrzebne do oceny zasadności wniosku o ustanowienie służebności drogowej. Nie ma żadnych wątpliwości, że wnioskowana droga nie przekraczała linii zabudowy (wyznaczonej aż 15 metrów od granicy z pasem drogowym – k. 149), co nie oznacza braku uciążliwości takiej drogi dla nieruchomości obciążonej, która ma być wykorzystywana na cele mieszkaniowe. W przypadku wniosków dowodowych z pisma z dnia 14 lipca 2019 roku (k. 261-262) nie dotyczyły one okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż ustanowienie służebności według wariantu nr 3 nie wchodziło w grę z uwagi na brak prawnych możliwości ustanowienia służebności właścicielskiej. Z tych powodów istniały powody do zastosowania art. 235² § 1 pkt 2 i pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., czego wyrazem było podtrzymanie tych decyzji w instancji odwoławczej – postanowienie k. 330 (decyzja z pkt I pisma z k. 261-262 stanowiła materiał dowodowy sprawy i posłużyła do zbudowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia).

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., apelacja podlegała oddaleniu.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono przy przyjęciu sprzeczności interesów uczestników postępowania (art. 520 § 2 k.p.c.). Koszty te obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika. Uczestnicy korzystają z reprezentacji tego samego pełnomocnika, ale każde z nich ma prawo żądać kosztów niezbędnych do celowej obrony własnych interesów. Wynagrodzenie pełnomocnika wyliczono zgodnie z § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265).